

Egyetértés

POLITIKAI NAPILAP

DEBRECEN, 1922.

IV. ÉVFOLYAM, 55. SZÁM.

SZERDA, MARCHIUS 8.

Előfizetési ár helyben és vidéken:

Egy hónapra 60° — K Félévre . . . 340° — K
Negyedévre 170° — K Egész évre 660° — K

EGYES SZÁM ÁRA 3 KORONA.

Kapható az összes dohánytözsdékben
és az utcai árusítóknál.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth-utca 2-ik szám alatt, város-
háza épület.

Avallást a politikával

összekeverni sohasem volt sem böles, sem hasznos dolog. Még azokban az országokban is, — amelyeknek a lakossága csaknem kivétel nélkül egy vallásu, rendesen bajt okoz az ilyen összeegyeztetés és tapasztalni lehet, hogy mihelyt alakul olyan politikai párt, mely egyházi szempontok szerint igazodik, azonnal támad vele szemben határozatlan egyházellenes párt. Hát még olyan országban mint a miénk, ahol számos vallásfelekezet él egymás mellett, mekkora zűrzavart okozhat a politikának vallásfelekezeti szempontok szerinti irányítása!

Sokszor el lehetett volna ezeket mondani az utóbbi években Magyarországon, a legutóbbi alkalmat pedig a megfontolásra az a támadás adja, melyben egyik fővárosi lap résziesített egy tekintélyes budapesti bankigazgatót azért, mert zsidó hitközségi elnök létére belépett a kormány kívülről támogatására kész nemzeti polgári párt kötelékébe.

Különös világot élünk, amikor politikai alakulatok az ember értéke felett a vallása szerint ítélnék. — viszont vallásfelekezetek — nem tudom mennyire hivatott — szószólói a politikai magatartást akarják a vallásosságra és egyházi szolgálat becsességére nézve mértékkel felállítani.

Az ilyen összezavarás ellen mi mindenkor erélyesen tiltakozunk. Most is, — nem a Székely Ferenc személye, vagy a pesti zsidó hitközség, vagy a nemzeti polgári párt szempontjából, — amelynek védelme vagy magyarázása nem a mi feladatunk, — hanem azért, hogy a magunk olvasókörenek figyelmét felhívjuk ennek a hovatóvább harapódzó betegségnek újabb tünetére és az ellene való védekezés szükségességére.

Mert nekünk mindegy, hogy melyik oldalon és kik akarják összezavarni a vallást meg a politikát. Mi egyformán veszedelmesnek tartjuk, ha bármely vallásfelekezet részéről akarnak bárkit is a politikai magatartása miatt megkövezni. Nekünk nem kell semmiféle vallásfelekezeti politika, — nekünk magyar nemzeti politika kell, amelyet az egész magyar nemzet javára minden igaz magyar ember, bármilyen vallásu, örömmel követ-

És amint nem telik örömmünk az olyan „nemzeti” politikában, amely pátenst akar kívánni arra nézve, hogy milyen irányzatot enged nemzetinek tekinteni, — ép úgy nem kell az olyan liber-

alizmus, amelyik csak az egyik oldalon követeli a vélemény szabadságát, a másik oldalon azonban maga állítja fel korlátul a hitfelekezeti szempontokat.

Kettészakadt a Keresztény Nemzeti Egyesülés pártja.

Budapest, márc. 7. A Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártja ma este értekezletet tartott, amelyet Haller István nyitott meg.

Huszár Károly szövéte, hogy Haller Ismételtett tett nyilatkozataiban és legutóbbi beszédeiben a kormánnyal szemben foglalt állást. Véleménye szerint nem volt jogosult arra, hogy ilyen nyilatkozatokat tegyen a párt nevében. — Bernolák Nándor népjóléti miniszter a párt képviselőinek egy részét értekezletre hívta meg és ott az alábbi határozati javaslatot hozták:

1. A Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártja elhárít magától minden felelősséget a miatt, hogy a választójog szabályozása nem törvényszerű uton történt, ahogy azt a párt állandóan követelte és hogy a választójog az adott erőviszonyok következtében nem teljes mértékben elégíti ki a párt programját. Annak a körülménynek alkotmányjogi vitájába, — hogy a kormány rendeleti uton szabályozta a választójogot, a párt nem bocsátkozik, mert ebben a kérdésben a párt tagjai között elsősorban jogi természetű nézeteltérések miatt a párt lelkiismereti kényszer alkalmazása nélkül annál kevésbé dönthet, mert ez a keresztény erők újra szétforgácsolására vezetne.

2. A párt a nemzet életében vágó érdekei szempontjából elengedhetetlenül szükségesnek tartja továbbra is az önálló és minden mástól független keresztény párt fentartását, amelynek szüksége annál is inkább fenn forog, mert mindjobban tért foglal a liberálisizmus. Ennélfogva a párt más politikai pártokhoz nem csatlakozik és programjának teljes érvényesüléséért a küzdelmet önállóan veszi fel.

3. A párt az ország súlyos helyzetében a nemzet magasabb érdekei szempontjából támogatja a kormányt mindazokban a kérdésekben, amelyek programjának megfelelnek és amelyek a keresztény irányzatot, a nemzeti konszolidációt, az ország nyugodtá tételét és békés megerősítését szolgálják.

4. A párt a maga érintetlenségében marad és programját a nemzet erkölcsi értékének biztosítása érdekében követendő politikáját a legközelebbi napokban kiáltvány útján terjeszti a választópolgárok elé. Ezen a napon haladéktalanul megindítja a választóközönség szervezését, a választási mozgalmat.

Vass József a határozati javaslatot elfogadásra ajánlja.

Haller István felszólalásában utalt arra, hogy véleménye szerint nem a volt nemzetgyűlési képviselők, hanem a párt összesége, az országos pártkongresszus van hivatva dönteni ebben a kérdésben.

Több felszólalás után, a kérdést szavazásra tették fel, mire a határozati javaslatot elfogadták.

Nem fogadták el a határozati javaslatot: Grieger Miklós, Haller István, Haller József, Szabó József, Csernuss Mihály, Iklódy Szabó János, Avarffy Elek Kutfalvy Miklós.

Haller István az értekezlet után a klubtagoknak elmondta az értekezlet eredményét és azt, hogy a legközelebbi napokban összehívják az országos pártkongresszust és módot adnak arra, hogy az a választóközönség döntson, amely a volt nemzetgyűlési képviselőket megválasztotta.

Budapest, március 7. A Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártjának azok a volt képviselő tagjai, akik a felterjesztett határozati javaslatot elfogadták. Haller István elutasító magatartása miatt elhagyták az Egyetem-utcai kubhelyiséget és átvonultak a népjóléti miniszter hivatali helyiségébe, ahol értekezletet tartottak, amelyen dr. Prohászka Ottokár enkölt.

Az értekezlet elhatározta, hogy mivel a ma esti szavazás alkalmával kiderült, hogy jelentéktelen kisebbségben maradtak azok, akik az előterjesztett határozati javaslattal szembel helyezkedtek, a kivált és ezuttal tanácskozássra egybegyűlt volt képviselők magukat tekintik a Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártjának továbbra is. Ennélfogva felszólítják az összes létező párt szervezeteket a csatlako-

zásra. Ilyen értelemben már a legközelebbi napokban kiáltvánnyal fognak az ország választóközönségéhez fordulni. Megalakították nyomban a párt intéző bizottságát. A párt kívülről támogatni fogja a kormányt.

Kaposvár, március 7. Ma délelőtt 11 órakor tartotta a Somogy-megyei kigazda-párt megye nagygyűlését Kaposvárott, a Turulszálló nagytermében. A gyűlésen megjelent nagyatádi Szabó István volt földművelésügyi miniszter is. Beszédében figyelmezteti a pártot arra, hogy bár lesznek jelelték tucat számra, azonban ne hagyják magukat álláspontjuktól eltántorítani. Hangsúlyozza, hogy lesznek adók, ezeknek kell is lenniök, csak a kivétel legyen igazságos. Ezután foglalkozott a földreform kérdésével és kijelentette, hogy amennyiben az ő pártjuk jut többségre, úgy a megkezdett munkát be is fogják fejezni. Örömmel konstatálja, hogy az a kínai fal, amely eddig a tanyát a várostól elválasztotta, kezd leomlani. A kivíteli engedélyeket országos érdekből csinálta, hogy ezáltal azok a gazdák, akik jószágaitak kiteleltetni nem tudják, azokat eladhaszák a külföldön. Ugyanígy állunk a lissztel is, amiben szintén felesleg volt. Kéri hűveit, legyenek a párt és az eszme apostolai, fontolják meg jól, hogy kibe helyezik bizalmukat.

Utána Kovács J. István volt nemzetgyűlési képviselő szólalt fel. Végül a nagyatádi választókerület megbízottja megkérte nagyatádi Szabó Istvánt, hogy fogadja el a jelöltséget. Nagyatádi Szabó István a bizalomért köszönetet mondott.

Budapest, március 7. A nemzet-hez intézendő kiáltványt csütörtökön reggel plakatirozzák ki az egész országban.

Budapest, március 7. Beavatott helyről nyert információk szerint a kormányzóparti képviselőjelölések még nincsenek lezárva. Eddig az egyes kerületekben csak úgy kombinációként vetettek fel egyes neveket. A kigazda- és polgári-párt vezetősége ezuton is felhívja a választókerületek intéző-bizottságát, hogy a jelöléseket a központtal előzetesen tudassák.

A korona 0-70

Budapest, március 7. A valutapiac zárlata ez volt: Napoleon 2780—800, angol font 3265—85, dollár 730—40, francia frank 67—67 és fél, márka 292—302, lira 37 és háromnegyed—38 és egynegyed, osztrák korona 10—11, rubel 44 és fél—45, lei 545—55, szokol 1185—1200, dinár 912—22, lengyel márka 16 és fél—17 és fél.

Utótőzsdé: Dollár 737-36, márka 299-302, lei 554, szokol 1199, dinár 930, osztrák ezres és 10 ezres 10 és fél áru, angol font 3260, sv. frank 143 és fél, lira 38 és háromnyolcad áru, francia frank 67.

Bécs 10 és hétnyolcad, Berlin 287 és fél, Prága 1197 és fél.

A valutapiacra a nyugati kifizetési eszközök megszárdultak. A dollár és márka nagyvonalú. Az utódállamok valutái közül a szokol megszárdult.

Zürichi zárlat: Berlin 200, Hollandia 195 és fél, Newyork 513, London 225 és fél, Páris 4650, Milánó 2655, Prága 840, Budapest 0.70, Zágráb 150, Varsó 13, Bécs 8, osztrák lebeljegyzett 7 és fél.

Felére csökkentik az idén az ellátatlanok számát.

Budapest, március 7. A teljes forgalom — ugylátszik — az idén sem fog helyreállni, amennyiben a kormány az ellátásra utaltak gabonáját ismét a hatóság közbevetésével akarja biztosítani. Térflly javaslatát mindenesetre fentartani kívánja a gabona felhozatal országos kormánybiztossági szervezetét és csak annyiban tér el a jelerlegi rendszertől, hogy az ellátatlanok számát csökkenteni szándékozik. Az ellátatlanok katasztrét a közlelmezési miniszter javaslatára szerint 50 százalékkal csökkentik, megfelelően azoknak a számához, akik ez évben hatósági lisztet kaptak.

Országos orvos-nagygyűlés Debreczenben.

A debreczeni orvosi kar tagjai értekezletet tartottak dr. Kenézy Gyula és dr. Tüdös Kálmán főorvosok vezetése alatt.

Az értekezlet tárgyát az ez évben Debreczenben tartandó orvoskongresszus előkészületeinek megbeszélése képezte.

Csonkamagyarország orvostudósai, egyetemi orvosprofesszorok, főorvosok, körorvosok, szóval az országunkban működő orvosok közül körülbelül 500-600-an jönnek Debreczenbe, ügyes-bajos dolgaik megbeszélésére. A nagygyűlés színvonalát emelné fogják azok a tudományos előadások, vita-értekezletek, amelyekből szakszerűen fog kidomborodni az orvostudomány jelentős és modern fejlődése, a további fejlesztést célzó lehetőségek körvonala stb.

A kongresszus-rendező bizottságnak élén dr. Kenézy Gyula orvosprofesszor és dr. Tüdös Kálmán tiszti főorvos állanak.

A nagygyűlés határideje még nincs megállapítva, de annyi már is bizonyos, hogy az országos orvos-találkozás szeptember hó folyamán lesz.

A tegnapi ülésen elhatározták, hogy a kongresszus rendezéséhez

Nagy áremelkedések a ló- és szarvasmarha-piacon.

A keddi lóvásáron a felhajtás közepes volt. A kereslet ezzel szemben igen jó volt, különösen jobb lovakban. Jobb igás, vagy nyerges paraszt-lóért 40,000-50,000 koronát fizettek, de nem volt ritkaság a 60,000 koronás ár sem. Különösen gazdák keresték és vették a jobb lovakat.

Silány lovakban nem volt vétel, közepes lóért 30,000 koronát adtak meg.

Az árak a lópiacra határozottan emelkedő tendenciát mutattak.

A szarvasmarha vásáron a felhajtás igen nagy volt. Itt leginkább a jármos ökröket keresték. Egy pár jobb fajta, jó lábú, 5 éves magyar ökröt megadták a 90,000 koronát is, ami kilókban számítva 80 koronás árnak felel meg. Általában ilyen 5 éves magyar ökröt páronként 60,000-70,000 koronán alul kapni nem lehetett.

Fejős tehén iránt is erős kereslet mutatkozott. Dacára annak, hogy jó anyag a piacon nem volt, nem volt ritkaság a 40,000 koronás ár.

bele vonják a hivatalos és előkelő társadalmi világ illusztris képviselőit, akik mint védnökök fognak szerepelni.

Tervbe van véve egy hortobágyi kirándulás is, amelyen legkiválóbb tudoraink is részt vesznek. Tekintettel arra a rokon kötelek, baráti viszonyokra, melyek egyes orvosainkat, köztük a legkiválóbbakat is, a debreczeni családokhoz kötik; az elszállásolásoknál a magánosok jelentkezéseit is figyelembe veszik. Egyébként a vendégek többi része a szállodákban lesz elszállásolva. Ugyanakkor jelentkezhetnek azok, akik a fogadásra és a hortobágyi kirándulásra fogatokat ajánlanak fel.

Az ülésen megalakították a fogadó, elszállásoló, a kirándulást intéző, a vendégeket kalauzoló bizottságokat is.

▼ SZÍNHÁZ ▼

A Csokonai-színház jelentése. Szerdán C) bérletben kerül színre a „Színház” Halassy Mariska, Kardoss Giza, Heltay, Rubinyi fellépéssel.

A bogáti aranyasszony. Than Gyula új népszínművéből: „A bogáti aranyasszony”-ból meg-

Szokol árak emelkedése ellenére is olcsón vásárolhat Feldheim és Weisz posztóáruházában Placz-utca 73-ik szám.

Keresték erősen a jó vágómarhát, mert igen sok vidéki kereskedő is megjelent a vásáron, de prima vágójószág nem volt a piacon. Valamennyire jobb állatért 50-64 koronát fizettek. Ezt az árt azonban a mészárosok nem adhatják meg, mert ilyen élőszul árak mellett kimérni nem tudtak volna, silányabb marhákban csínáltak köteket. A mészárosok 48-50 koronás árban vásárolták a szarvasmarhát. A szopós borju ára 46-54 korona, a növendék marhacé 34-44 korona volt.

Itt is határozott áremelkedés volt észlelhető.

Érdekes jelensége volt a vásárnak, hogy a vevők nem a mészárosok és kereskedők köréből kerültek ki, hanem a gazdákéból, akik valóságos rávetették magukat az állatvételre. A készpénzzel szemben valami nyugtalanság magyát hintették el és ennek következménye volt a keddi vásár nagy élénksége, mert a gazdaember, hogy készpénzétől szabaduljon, magas árakon is vásárolta a marhát.

kezdődtek a próbák. A darabot Kardoss Géza igazgató rendezi s a bemutató a jövő héten lesz.

Jókai film bemutatás. Jókai híres regényét, a Trenc bárót ma mutatja be a Vigaszínház mozgó. A briliáns rendezésben és előrendű színészek játékaival beállított történelmi, 7 felvonásos regény iránt nagy az érdeklődés. Az 5 és 7 oras előadásokon kamarazene lesz. Jegyelővét 10 órától.

Jön Sappho! Budapest szenzációja!

Kitűnő férfi fehérneműek FRANK EDÉNÉL.

◆ KÖZGAZDASÁG ◆

Debreczenben nem okozott kárt a vetésben a fagy.

A debreczeni gyapjuvásáron részt vesz egész Csonka-Tiszántul.

Surgoth Jenő magyar királyi gazdasági főfelügyelő, aki a Debreczenben létesített önálló gazdasági felügyelőséget vezeti, bejelentette mezőgazdasági jelentését, amelyben a többek között a következőket mondja:

Február 4-én erős hidegek kezdődtek, amelyek 20-ig tartottak s 13-án és 14-én a hőmérséklet -22 C fokig is lesüllyedt. Ugyanakkor a hónap elején nagy havazás indult meg a hórétég miatt a gazdasági munkák teljesen szüneteltek.

A hónap végén bekövetkezett enyhe időjárás folytán a földeken lévő hó legnagyobb részben már elolvadt de a mezei munkát még nem lehetett a nagy nedvesség miatt megkezdeni. A vizeket most vezeték le a földekről.

Az őszi vetések általában jól teltek át.

Az eddigi jelek szerint ugyan még nem állapítható meg teljes pontosággal, azonban már most is konstatalható, hogy

nem szenvedtek lenyegesebb kárt.

amitől a tél folyamán tartani lehetett, sőt a

késői vetések is a hó alatt jól kikelték.

A szalás takarmány igen megfogott, mert a különben is keves termést az állatok a hosszas istállóztatás alatt igen megfogyasztottak.

A Debreczeni Juhartó Gazdák Egyesületének gyapju vásár vállalat a kellő lépéseket megtette a múlt évben megtartott országos gyapju vásár, illetve aukció állandósítására. A szervezés munkája megindult és a legszebb reményekre jogosít, úgy, hogy az idén megtartandó gyapju vásáron vagy aukción

nemcsak Debreczen és Hajdu vármegye, de Csonka Tiszántul juhartó gazdái és gazdaságai is nagy számban fognak részt venni.

A Debreczeni Gazdasági Egyesület tagjai részére a jövő hét folyamán kisebb mennyiségű korpa lesz kiosztva. Előjegyzéseket a korpa árának lefizetése ellenében elfogad a titkári hivatal, Placz-utca 61. szám.

Allami répmag a gazdáknak. A debreczeni Gazdasági Egyesület ezúton kéri tagjait, hogy azok, akik állami répmagra, vagy lucernamagra igényt tartanak, azt még a mai nap folyamán vagy a Gazdasági Egyesület titkári hivatalában (Placz-utca 61.), vagy a Debreczen és vidéke Mezőgazdák Hitelszövetkezetében (Csapó-utca 30.) előjegyezzék.

Az állam áprilisban újra megkezdte a gabona-vásárlást. Budapestről jelentik: Ertesülésünk szerint illetékes helyen elhatározták, hogy az állam április hónapban újra megkezdte a gabonavásárlást, hogy az ellátatlanok kenyér- és főzölszítje a termelési év végéig minden körülmények között biztosítva legyen és az ellátásban fennakadás ne történjen. Ugy halljuk, hogy a közlelmezési tanács rövidesen újabb hab-export engedélyezése iránt tesz javaslatot a földművelésügyi miniszternek és valószínű, hogy rövidesen rá kerül a sor a zab exportjára is.

Minden igényt kielégítő

selyem, női és férfi ruhaszövet, kosztüm és köpeny kelme, vászon és fehérnemű nagy raktár. Angol és francia divatlapok. Kivánságra elismert divatszakkért tanácsal is áll a hölgyközönség rendelkezésére oo

A naponta érkező újdonságok kirakatalmban megtekinthetők.

HEGEDÜS ÁRUHÁZBAN,
Debreczen, Placz-utca 49. szám,
a főpostával szemben. oooooo

HIREK

Talyigás, mint Othello.

Leharapta a felesége orrát.

— Törvényszéki tárgyalás. —

Tragikus törvényszéki tárgyalás folyt le tegnap a törvényszék tárgyaló termében. Dr. Visky Sándor elnöke alatt tárgyalta a büntetőtanács Baranyi Gábor 27 éves, debreczeni talyigás és Tóth József 28 éves, kőműves-segéd bűnügyét.

A véres, de végeredményében mégis komikus eset háttere a szerelem birodalmából való. A schakespearei féltékenység vezette Baranyi Gábor cselekedetét, míg Tóth József, mint jóbarát segédkezett neki, holmi koresmai hangulatok hatása alatt.

Baranyit ugyanis ott hagyta a felesége, Török Zsófia s hazament az anyja, özv. Török Jánosné, Nyil-utcai lakására. A férj minduntalan hívta vissza, de az asszony nem hallgatott a hívó szóra.

1921 november 27-én, egy esős, őszi estén azután Baranyi az asszony utáni busulásában, Tóth József kőműves-segéd társaságában leitta magát. Így ittas állapotban megjelent az anyósa háza előtt s bekijábal az ablakon:

— Gyere haza, mert véredet veszem! — kiáltotta. Miután az asszony tagadólag vissza válaszolt elég nyers tónusban, Baranyi beverte az ablakot, majd berontott s dulakodni kezdett a feleségével. De az erős asszonnal nehezen boldogult. Dühében azután formálisan leharapta a felesége orrát.

Tóth József ez alatt az éktelen lármára elősiető szomszédokat leütéssel fenyegette s még abban is megakadályozta azokat, hogy az asszony orvosi segítségben részesülhessen. Így azután nagy vérvesztése volt.

Ott állott tegnap a tömpe orru menyecske a törvényszék előtt, de — igazán szólva, — alig látszik egyébként rajta a sérülés. Mindig csak azt hajtogatta, hogy az ura a torkát szorongatta s meg akarta fojtani. Baranyi ezzel szemben azt vitatta, hogy csak dulakodás volt az egész s az „anyós fujta fel a dolgot”.

Balogh István ügyész beszéde után, Baranyi Gábor 2 évi és 6 havi fegyházra, Tóth József pedig 1 évi és 6 havi börtönre ítéltettek.

A vádlottak felelősségét jelentették be.

Debreczen város közgyűlése. Debreczen város törvényhatósági bizottsága március 9-ik napján, csütörtökön délelőtt 9 órakor, a városháza közgyűlési termében rendkívüli közgyűlést tart, amelynek tárgyai a következők: 1. A 2200—1922. M. E. számú rendelet értelmében a központi választmány megalakítása. 2. Tanácsai előterjesztés a betöltés alá kerülő világiattal igazgatói állás kiegészítése tárgyában.

Bucsuzik a hó. Két nap óta pompás tavaszi idő van. A hó ugyszólván eltűnt. Ma már csak a hajlár-

Nagy lelkesedéssel készülnek a kálvinista-bálra.

Szombaton, március 11-én este fog lezajlani, a Bika dísztermében a kálvinista-bál. — A kálvinista Róma egész kálvinista társadalmának megmozdulásáról van itt szó, ami természetesen nagy és minden figyelmet megérdemlő esemény.

A rendező-bizottság nagy ambícióval, lankadatlanul dolgozik a bál előkészítésén. A bizottság lelke Deák István, a Függetlenség és 48-as Olvasókör agilis elnöke. A legnagyobb odaadással buzgókodik napról-napra, sem fáradtságot, sem időt nem kímélve, hogy a bál mindenképpen fényesen sikerüljön. Nemcsak nagy munkássága, de rokonszenves, előzékeny egyénisége is nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy a bál rendezése olyan biztatóan halad előre.

Az első kálvinista-bál iránt napról-napra fokozódik az érdeklődés.

Mint értesülünk, a lefoglalt páholyokat már mind kiváltották, az új páholyokat pedig tuljegyzték. Említésre méltó, hogy

felülízetésekkkel is egyre tömegesebben áldoznak a nemes jótékony célra.

Érdekes az is, hogy a személyjegyeket is egyre többen keresik úgy a Csáthy-féle könyvkereskedésben, mint a Mezőgazdák Hítelszövetkezeténél, noha az a tapasztalat, hogy ezeket a jegyeket rendszerint az utolsó napokon szokták elvinni.

Epen ezért szinte kivételes jelenség, hogy a kálvinista-bálra már jó előre kiváltják még a személyjegyeket is, ami mindenkinek ajánlatos is, aki részt akar venni ezen a pompás műsoros táncestélyen. Akik a meghívót esetleg még mindeztideig nem kapták meg, szíveskedjenek a rendezőséghez fordulni, amely a meghívót rendelkezésükre bocsátja.

A páratlanul nagy érdeklődés természetesen még jobban ani-

sokban van, ahol jobban megfektűnt, vastagabb. A hőmérő már a 16 fokot mutatta a városban a déli órákban. Éjjel csekély lehűlés, gyenge fagy, úgy, hogy csak a víz felszíne pillézik be, a tető éjjel-nappal csepeg. Ha így tart az idő, pár nap múlva már legfeljebb a város nagy utcáin lesz hó, a szabadban nem. Ha hó kevés van is, annál több a víz. A szántóföldeken tóval áll a víz. Sőt sok helyen az a baj, hogy a víz nem tud a jég alá bujni, hanem a jegen áll meg, vagy folyik. Az ügyes gazda pedig kiereszti földjéről az országutra. Itt aztán valóságos tó van. A folyton növe töcsa hol az egyik, hol a másik oldalára tolul a máta köves utnak. A kismacsi megállónál mint egy sebes patak, ömlik a kőuton keresztül a bőviz. A tengely mosdik, a látóképi csárdán kívül, a lovak megusszák. Ezt nevezik nálunk hatósági főtűnek. Ahol a víz elment, végtelen sár váltja fel. A hó nyomában ott bujlik a zöld fű, hátortalan kis dongók döngicsélnek a fű között. Még pár nap... itt a tavasz.

malja az estély műsorának szereplőit. Igen nagy lelkesedéssel készülnek például a Bokréta-táncra, amelyet a következők táncolnak:

Baltazár Ica, Baltazár Évike, Balogh Irénke, Császár Sárka, Deák Ilonka, Rózsa Lenke, Bod László, Baltazár László, Dálnoki József, Kiss József, Jóna István, Szoboszlai Ferenc.

Rendkívül színes, hangulatos látványosságnak ígérkezik ez a tánc. A leányok ellopják a fiuktól a sapkát. A fiuk azonban ezt visszaszerzik. A leányok megragusznak, ám a fiuk kibékítik őket egy bokréttával.

De nem fog elmaradni e mögött a Délibáb-tánc sem, amelyet Biczó Eta, Borsos Ducsi, Csúrka Lenke, Darvas Irénke, Juhász Margit, Morvay Stefike, Németh Erzsike, Suchán Mártha, Tóth Andrea lejtének. Egész bizonyos, hogy ők is nagy figyelmet fognak kelteni. — A táncokat különben Egged Lenke tanítja be.

A többi műsor-számok már eléggé ismeretesek. Meglepetés lesz az, hogy Kardoss Géza, a Csokonai-színház művész-igazgatója, a Magyar Imre zenekara élén fog muzsikálni. Dr. Balla Bertalant, városunk e kitünő szavalóját újra hallhatja a közönség. Halasy Mariskáról semmit sem kell mondanunk, mert ő Halasy Mariska. Hogy a Városi dalegyüttes és Magyar Imre, az országos nevű cigányprimás, az első kálvinista-bálon különösen kitesznek magukért, az egészen bizonyos.

Az érdeklődés olyan lázas, — hogy a fiatalság már szinte türelmetlenül számolgtatja:

— Hány nap választ el még bennünket a kálvinista-báltól?

Es minél közelebb jutunk hozzá, annál nagyobb az öröm.

Szombaton este a kálvinista Róma kálvinista társadalmának rendkívül impozáns képviselőjét láthatjuk majd az Arany Bika legszebb színeiben ragyogó dísztermében az első kálvinista-bálon...

A belügyminiszter sürgeti a választási előmunkálatokat. A belügyminiszter tegnap leiratot küldött Debreczen város polgármesteréhez, amelyben felhívja, tegye meg a szükséges intézkedéseket, hogy a központi választmány mielőbb megalakíttassék, mert fontos, hogy az összeírási munkálatok mielőbb megkezdessenek. Tud valcvoen Debreczen törvényhatósága csütörtökön tart közgyűlést, amelyet épen a központi választmány megalakítására hívtak egybe.

Adományok a nyomorakció részére. Ujabbán a következő adományok folytak be a nyomorakció javára a polgármesteri hivatalba: Veréb Lajos timár 500 korona, Debreczeni Babilista Gyülekezet előjárója Szücs Imre utján 2000 korona, Benkő János 500 korona.

Amerikai szeretetadományok kiosztása a Svetits-intézetben. A debreceni Svetits-intézeti polgári leányiskola Ifjusági Vörös Kereszt Egylete e hó 6-án, délután fél 5 órakor tartotta első rendez gyűlést és ezzel kapcsolatban szép kis ünnepség ke-

retében osztotta ki az országos Vörös Kereszt utján kapott amerikai szeretetadományokat. — A gyűlést Huszka Margit IV. oszt. növendék, az egyet ifjusági elnöke vezette bámulatos, felöltött is dícséretére való ügyességgel. Az ünnepség sorrendje a következő volt: Hymnusz, énekelte az énekkar. Mariska meséje Pólya Lászlótól, az amerikai magyar költők verses gyűjteményéből szavallta Kepes Anna IV. osztályu növendék. Hakl N. N. A megfagyott gyermek, énekelte a III. osztály növendékei. Az egészség fontossága és egyik főfeltétele a tisztaság. Irta és felolvasta Szabó Izabella IV. oszt. növendék. Nemzeti Hiszekegy, előadta az énekkar. S ezek után jött az adományok kiosztása, amit részben a tagok kaptak, részben pedig a tagok osztottak szét — 10 éven alóli szegény gyermekek közt. Az ünnepségen megjelent dr. Lindenberger János prépost-plebános, Bosznay Istváné, a Debreczeni Vörös Kereszt választmányi tagja, ifj. Rickl Antal, az Országos Vörös Kereszt Egylet helyi megbízottja és még mások.

Halálozás. Lénárt József, volt debreczeni vasuti postafőnökhelyettes, jelenleg Békéscsabai vasuti postafőnök felesége, Szathmáry Szeréna, tegnapelőtt 46 éves korában Békéscsabán meghalt. Temetése szerdán délután lesz Békéscsabán. Az elhunytban Szathmáry Zoltán író és hírlapíró édes testvérét gyászolja.

Köztisztviselői kedvezményes szén. A szén-elosztó megbízottak újból tisztelettel felkérlik az állami szénkedvezményben részesülőket, hogy a befizetett és eddig ki nem váltott szénüket — saját érdekükben — legkésőbb e hó 10-ig bezárólag a szénelosztó telepről (Debreczen, pályaudvar, Csolnákázó-tó) annál inkább vitessék el, mert ellenesetben a szénkedvezménytől elesnek, mert a szénosztás fenti napon végleg befejeztetik. A ki nem váltott szén-utalványok az állami központi kirendelt ségnek fognak beszállítani. Tisztelettel Toldi Szabó és Schmidt.

Gyűjtés a Tisza-szobor javára. Tudvalevő, hogy a Tisza-szobor-bizottság által rendezett ünnepség alkalmával az ünnepi beszédet szentpéteri Kun Béla dr., egyetemi tanár mondta. A gyönyörű, gondolatokban gazdag, nagy irodalmi értékkel bíró beszédet a bizottság ki is nyomatta s azt most terjeszteni is fogják. Márk Endre udvari tanácsos, a Tisza-szobor-bizottság elnöke, most bocsátotta forgalomba a füzetet, amelynek ára 20 korona. Az elnök kíséző körlevelében rámutat arra, hogy az értékes füzet megvételével nemcsak a Tisza emlékének áldoznak, hanem a Tisza-szobor alapját is növelik.

Népszerű főiskolán megkezdődtek az előadások. A népszerű főiskolán kedden délután 5 órakor nyitotta meg a március—áprilisi ciklust dr. Hankiss János egyetemi helyettes tanár. Nagyszámu előkelő közönség töltötte meg az első számu jogi előadótérmet. — Hankiss dr. ezalkalommal a modern francia drámairodalomról beszélt. A romantikusokat, Victor Hugó és Alfréd de Muesset drámáit tárgyalta. Utánna 6 órakor dr. Huzella Tivadar egyetemi tanár „A háború és béke orvosi megvilágításban” címen az orvosi tudomány tendenciáját ismertette a háborúval szemben. Előadását a legnagyobb elismeréssel honorálta a tanulni vágyó közönség.

Angol ezredes a kollégiumban és a városi muzeumban. Windsor Clive angol hadseregbeli ezredes városunkban való tartózkodását arra használta fel, hogy Debreczen kulturintézményeit megtekintesse. Kedden délután Tapody István százados kíséretében előbb a református kollégiumot tekintette meg, hol dr. Varga Zsigmond egyetemi tanár, könyvtárigazgató kalauzolása mellett megismerhette hazánk büszkeségét, a kollégiumi nagykönyvtárt. Az angol ezredes a legnagyobb elragadtatással szemlélte az óriási kulturkincset, melyet az öreg kollégium ódon falai némán őriznek. Később a városi muzeumba ment át. Itt az Alföld speciális gyűjteménye, a néprajzi osztály érdekelte legjobban. Zoltai Lajos szíves üdvözlése után dr. Ecsedi István muzeumbőr kalauzolta a vendéget és adott bőséges felvilágosítást a gyűjteményről német nyelven. Clive ezredes nagy érdeklődéssel, hosszasan szemlélte a kiállított tárgyakat, kérdézősködött egyik vagy másik darabról. Végre a legnagyobb elismerését fejezte ki a látottak felett és köszönetet mondva a kalauzolásért, távozott.

Az üzletek zárórája. A debreczeni rőfös, divatárú és kézműáru kereskedők körében mozgalom indult meg, hogy — az alkalmazottakkal szemben fennálló szociális érdekek szempontjából is — a debreczeni kereskedők üzleteiket este 6 órakor zárják be. A mozgalomhoz már 85 kereskedő hozzájárult és minden remény megvan arra, hogy a mozgalomnak a kellő sikere meg is lesz és a kereskedők mindannyian hozzájárulnak ehhez az okos és helyes gondolathoz. Budapesten ezt a rendszert már behozták és az nagyon jól be is vált. A 6 órai zárórát egyelőre két hónapra, március és április hónapokra tervezik, de a mozgalom résztvevői remélik, hogy miután a kereskedők tapasztalni fogják a 6 órai záróra előnyös voltát, ez a rendszer általános és végleges lesz.

Tegnap halottak. A debreczeni állami anyakönyvi hivatalban tegnap a következő halálozásokat jelentették be: Fisch Jenő izr. 2 hónapos, Máyer Piroska református 6 hónapos, Bolló József róm. kath. 7 éves, Tokai (utónevét nem kapott fiú) református 1 napos, özvegy Hadák Jánosné róm. kath. 68 éves, Tóth Sándor református 47 éves. Marsi

Jelentkezzenek a debreczeni károsultak. Budapesten egy veszedelmes betörő bandát fogtak el, melynek tagjai vállalták közben nem tagadták, hogy az elmúlt évben decemberben s ez év január hónapjának elején Debreczenben is betöréseket követtek el. A betörésekre vonatkozólag bővebb felvilágosítást nem tudnak adni, csak azt tudják, hogy a Csapó utcában és a Téglás-kert környékén követtek el vakmerő cselekedeteket. A debreczeni államrendőrség most felszólítja a károsultakat, akiknek ezidőtájtban ingóságuk tűntek el, vagy a betörésekre következtethetnek, hogy a hivatalos órák alatt a Földi és Jánosi detektiv-csoportoknál (Rendőrpálya, II. emelet 85. ajtószám), jelentsek be esetleges kárukat.

Alföldy Károly tánciskolájában a tavaszi tanfolyam március 8-án kezdődik. Beiratkozások Péterfia-utca 2.

A debreczeni Ipartestület sürgeti az építkezés megkezdését.

Kívánja a lakásrendelet hatályon kívül helyezését.

A debreczeni kőműves-iparosok szakosztálya sürgeti a már régóta szünetelő építkezések lehetővé tételét, amely munkát adna az építő iparnak. A mozgalmat magáévá tette a debreczeni Ipartestület, amely az alábbi felirattal fordul a népjóléti miniszterhez:

Nagyméltóságú Miniszter ur!

Az ipari farsadalom nehéz helyzetben van. A megélhetésének nehézségei hovatovább magasabb hullámokat vernek, ugyanígy, hogy már-már elpusztulással fenyeget mindnyájunkat.

Ennek a sivár állapotnak megszüntetése sürög és mielőbb szükséges, mert az ország fennállásának biztosítása csak úgy képzelhető el, ha a polgárság megelégedése biztosítva van.

Az anyagi gondokkal való küzdelem valóságos kétségbe ejti az emberiséget és az iparosságot is súlyos probléma elé állítja.

Ezek miatt nem késheztünk olyan intézkedésekkel, amelyek a megélhetés könnyítését lehetővé teszik; ilyen intézkedések között kell, hogy tartozzék a munkaalkalmak létesítése, különösen lakások építése és kijavítása, ami a lakásinség enyhítésére vezet.

A bajokat úgy véljük orvosolni, ha mindenekelőtt

a lakásügyre vonatkozó kivételes háborús intézkedések megszüntetnek és a kiadott lakásrendeletek hatályon kívül helyeztetnek.

Ennek az álláspontnak helyességét és szükségességét a következőkben indokoljuk:

Az építőipar a lakások megkötöttsége miatt teljesen pang, évek óta pihen és az iparosok nem tudnak munkához jutni.

Az építési tevékenység mindjárt reményteljes előhaladást mutatna és az iparosokat munkához vezetné. A lakásrendelet megszüntetése ismét feléled, a háztulajdonosok építeni, átalakítani kezdenek és helyre hozzák azt a mulasztást amit a háború miatt 8 éven keresztül az épületek elhanyagolása miatt éreztek.

Az építkezés által 30—40 iparúg talál foglalkozást és ez végeredményében nemcsak az iparosoknak, hanem a magán és a közvagyonnak is hasz-

Szepesi Ferenc tánciskolájában a d. u. tanfolyam ma 6 órakor veszi kezdetét, az esti tanfolyam hétfőn veszi kezdetét. Beiratás egész nap, Simonffy-utca 1/c. II. emelet.

Figyelmeztetés. A magyar cigányzenészek országos egyesülete helyi csoportja figyelmezteti a cigányzenészeket, akik még nem iratkoztak be, hogy a beiratkozások a hét folyamán bezáródnak. Az elnökség.

Férfi kalapok, sapkák, fehérneműk legolcsóbban beszerezhetők Frank Imrénél, Piac-u. 43.

nára válik s a kincstárra nézve is emeli az adóalanyok számát.

A lakásrendelet miatt a szabadforgalom meglevén kötvé, e miatt a lakások sem szaporodnak, a hasznavehetetlen épületeket, — amelyet kevés költséggel helyre lehetne hozni, a tulajdonosok nem akarják átalakítani, mert jelenleg a lakással nem rendelkeznek és a jövedelmük sem olyan, amelyből most kiadásait fedezhetnék.

A lakásrendelet megszüntetése esetén a tulajdonos szabad rendelkezése folytán a lakásszaporulat létesül, mert azok a bérlők, akik ma nagylakásokat tartanak fenn, azokat továbbra is fenn fogják tartani, viszont sokkal kisebb lakásba is mennek, ami végeredményében több kisebb lakás szükségét fogja jelenteni.

A tulajdonos igyekezni fog arra, hogy minél több lakást építsen, több bérlőt tartson, hogy azok után az adókra fordított nagy kiadása megtérülhessen.

Voltak régi időkben normális viszonyok között olyan törvényes intézkedéseink, amelyek a magántulajdon szentségét a büntetőtörvény védelme alá helyezték a lakásviszonyok tekintetében, amiből az következik, hogy a tulajdon jogosan követeli maga védelmét, dacára annak, hogy a törvénykezés szempontjából még minden nem tért vissza abba a mederbe, amiként azt mi óhajtanók.

A lakásrendeletek hatályon kívül helyezése, ezáltal az üzletek, raktárak, nagylakások szabadforgalmának visszaállítása, a kislakások lakbérének fokozatos feloldásával olyan közkívánást képez, amelynek teljesítése halasztást nem szenvedhet.

Mindezek alapján tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy a lakásrendeletek hatályon kívül helyezésevel a lakások feletti szabadforgalmat biztosítani s ezáltal az iparosság boldogulását, a megélhetés minimumát biztosítani szíveskedjék.

Debreczen, 1922 március 4.

Tisztelettel:

Varga Lajos,
ipartestületi elnök.

Ezt a felterjesztést támogatás végett megküldik az ország összes ipartestületeinek.

Dr. Szilágyi Imre klasszikus-magyar hangversenyt ad március 14-én, kedden este 8 órakor a Zenedében. Közreműködik dr. Molnár Imre budapesti zeneakadémiai tanár, dalénekes, nemzeti muzsikánk országos nevű interpretálója. Jegyek Csáthy könyvkereskedésben.

Értesítem tisztelt vendégeimet és a nagyközönséget, hogy március hó 4-ikétől kitűnő Haggemacher-féle Salon-sör kimérését megkezdtem. Kovács Aladár, — Kis-Debreczen sörösarnok.

Kormányzó-sértés. Demkó Mihály 26 éves sárospataki illetőségű kőműves 1921. évi december 31-én egyik debreczeni kőműveskissé zajosan bucsuzott az ó-esztendő-től, de ugylátszik, nem bízott az újévi szerencsében sem. Bőrogatás közben a kormányzóra és a magyar nemzetre sértő megjegyzéseket tett. Az egyik jelenlevő felháborodásában feljelentette Demkót, akit a magyar nemzeti becsület és kormányzó-sértésért a dr. Visky Sándor elnöklése alatt működött büntető tanács 8 havi börtönrre ítelt.

A husipari munkások debreczeni csoportja folyó hó 12-én, délután fél 4 órakor a Munkás-Olthón (Margit-fürdő) sporttermében rendes havi taggyűlést tart. Husipari munkások valamennyien ott legyünk. — Tisztelettel a vezetőség.

Debreczen város hölgyközönsége nem formálthatja szalmakalapját, míg a Kalapüzem 60 szebbnél szebb változatú kalapmodelljét meg nem tekinti Piacz-u. 9. alatt.

Pajkosságból halálos baleset. Budapestről jelentik: Hétfőn délután 5 óra tájban a Rákóczy-uton haladt egy teherkocsi, amelyre egy 15—16 éves fiú, merő pajkosságból felugrott. Amikor a kocsi észrevette a kocsin ülő fiút, anélkül, hogy figyelmeztette volna, ostorával a kocsi hátulsó felére suhintott. A gyerek, hogy az ütést elkerülje, hirtelen leugrott a kocsirol és el akart szaladni, de oly szerencsétlenül, hogy egy abban a pillanatban elvágató villamos elütötte. A szerencsétlenség színterén rögtön nagy csoportosulás támadt, a vérző fiút a rendőr segítségével azonnal bevitték a legközelebbi házba, ahol néhány perc múlva meghalt, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna. A kocsist, aki a szerencsétlenség okozója volt, bekísérték a főkapitányságra.

VILLANY MOTOROK, Dynamó gépek javítása, újra felszerelése, kapcsoló táblák készítése. Elad, vesz és becserél FÖLDVÁRI Debreczeni I. Elektrotechnikai gyár Széchenyi-utca 55. Telefon 168

Tégla I rendű kapható a Városi Téglagyárban.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA

Dr. Baltazár Dezső püspök itt-hon. Dr. Baltazár Dezső püspök hétfőn este hazaérkezett.

Íz Szín Táperő

az **UHU**

kávé
posztok

előnyell

Kérje minden fűszeresnél!

Lloyd George lemond.

London, március 7. A Reuter-iroda értesülése szerint Balfour holnapi beszédében, amelyet feszült érdeklődéssel várnak, közölni fogja Lloyd George elhatározását, a kormányválság tekintetében. Lloyd George eddig véglegesen nem döntött, ennél fogva lehetséges, hogy rövid időn belül le fog mondani.

IPAROSOK ÜGYEI

Sok az áru, kevés a vevő a csizmadia-szinben.

Az egész üzleti világunk nagyon szomorú színben van. All minden. Drágul minden. A derék és szorgalmas csizmadia-mesterek már kora hajnalban kézben, karon, vállon rudon hordják egész teli fáradozásuk gyümölcsét a város minden részéből a csizmadia-szin felé. A sátorok felett nyújtózkodó rudak majd leszakadnak a tenger kész árútól, a pulton is ott hever a rengeteg csizma. Vevő is sürgölődik nagyon sok, de nagy része csak tájékozódik, hogy vajjon nem lehetne-e egy „papír” (ezer koronás) már egy pár veselő csizmát kapni. Nézi, tapogatja a másik és csak becsületből kéri meg annyiért, hogy oda ne adhassák. Egyik-másik ugyan viszen a görbeboton egy-két párt, sőt egy zsákba épen négy párt pakol egy vidéki atyafi, még majd megcsodálja egy városi asszony: „Minek vesz már, bátyám, ennyi csizmát, hisz' elmúlt a tél”.

— Mer' kell, — válaszol a bácsi, a hátára kavaritja és elballag.

— Holt szezon van, — mondják a derék mesterek. A bőr, talp ára emelkedik, egy jó csizmát 1600 koronán alul nem adhatnak és 1200 koronáért kéregelek. — Van ilyen árú is. Ez meg a vevőnek nem kell. A jobb csizma 1800—2000 korona. Ehhez járul még a 3% forgalmi adó, melytől meg a vevő riad meg és képes inkább ott hagyni érte a csizmát, noha hatalmas betűkkel áll a bejáratnál szemben a figyelmeztetés: „A forgalmi adót a vevő fizeti”; de nem fizeti meg. Most aztán külön asztalnál szedik. A vevő cédulát kap és az asztalnál a ráírt összeg után fizeti a forgalmi adót. Addig ki nem megy a szinből, míg ki nem fizeti. Hejh, de sok bajt is csinált ez a Hegedűs! Az öreg Varga Lajos elnöknek is van baja. Ott sáfárkodik az asztalnál, számít, bediktálja a nevet, elszedi a pénzt. Szorgoskodik, — izzad is belé. Egy bajjal több szakadt rá!...

Ellsmert legizlésesebb
Kalapok
Nyakkendők
Fehérneműek
meglepő olcsón kaphatók

Herman és Friedman

fehérnemű készítőik divatüzletében,
Piac-utca 10., Bikával szemben

Igazán jó magyar ember volt-e Ady Endre?

Dr. Ady Lajos — Ady Endréről.

Pár év óta Debreczenben él dr. Ady Lajos, akít Géresy Kálmán nyugalomba vonulásával neveztek ki debreczeni tankerületi főigazgatónak. Kiváló pedagógus, széles látókörű, nagy tudású ember, aki egyéniségével mindenkit lebilincsel, akinek alkalma van vele érintkezni.

Dr. Ady Lajos tudvalevőleg fivére Ady Endrénak, az elhunyt nagy költőnek. A nyíregyházi Turáni Körnek jutott most vasárnap az a szerencse, hogy megszólalassa dr. Ady Lajost — bátyjáról Ady Endréről. A legteljesebb ovációban volt része ezen az ünnepségen dr. Ady Lajosnak, akinek rendkívül érdekes felolvasásából bemutatjuk az alábbi részletet:

„Amikor a Turáni Kör felkért arra, hogy e matiné keretében olvassak fel Ady Endréről, mindjárt az ragadta meg figyelmeimet, hogy a Kör — bár gyöngéd és kiméletes szövegezéssel — tulajdonképpen mégis csak arra az épen 15 év óta hol nyíltan, hol burkoltan formulázott vádpra kér és vár tőlem választ, amelyet egész enyhén egy ilyen kérdés alakjában szövegezhettek meg: igazán jó magyar ember volt-e Ady Endre?”

Nos, egy ilyen kérdés, egy ilyen feladat alól pedig épen azért nem szabad kivonnom magamat, mert vérségi kötelekek fűznek az íróhoz. Ezért vállaltam életemben először azt a feladatot hogy a nyilvánosság előtt beszéljek Ady Endréről. Ha a mit mondok, formában, vagy tartalomban nem elégti ki Önöket, magyarázza és mentse ezt az érthető feszélyezettséget, mely ilyenkor lépten-nyomon szordinól tesz a szavakra s bátorlalná teszi a mondani-valók hangját.

Ez után a hosszú bevezetés után most már egyenesen a tárgyra térek s megnyugtatóan ígérem, hogy lehetőleg rövid igyekszem lenni.

Amikor a nagy összeomlást követő októberi forradalom kirobbant, Ady Endre már súlyos beteg volt, s benuzó elmével és dadogó ajakkal azt tördelte egyre mindjárt „az őszirózsás” forradalom első mámoros óráiban: „Erdély... nagyon fáj!” Sokadmagammal lehetek tanu rá, hogy nem akkor jaldult fel először Erdélyért, szűkebb hazánkért, hanem — pontosan 1914 július végén, a háboru első napján. — Akkor ugy érezte már, hogy a történeli Magyarországnak vége van: ha győznék, a porosz junker tesz bennünket provinciává, ha pedig legyőznek, akkor meg mi leszünk a „nagy tivornya” számlafizetői. A győzelemben azonban soha egy pillanatig sem tudott hinni. Amikor sorozatos diadalokban Gorlicétől—Breszl Litovszkig önötötte a drága magyar vér az orosz-lengyel mezőket s egyidőre pesszimisták is teljes és végleges győzelemlről ábrándoztak, a diadalokban való tobzódás idején, 1915. év augusztusában két rövidke verset írt, melyek „Több bizodalom vágya” közös címmel jelentek meg.

Az egyik így szól:

Csak egy kicsit több bizodalommal
Volnék és két karommal
Emelném föl a krisztusi keresztet,
De lelkem bus és vesztet.
Mint ragyogna az én jó magyar-ságom.

S tagadnám minden átkom,
Minden csunya Jövő-gondot kivelnék
Csak egy kicsit híhetnék.

A másik még világosabban árulja el, hogy miként érzett akkori diadal-mámoraink közepette; ez így hangzik:

Vállalom félkimaradásom
Minden átkát

S kényszeres, tompa énekemet,
Mint megcsalt mátkát
Küldöm el, hogy szánjátok

Vállalom az én magyar gyászom
S azt a vétkeket,
Hogy eljövendő bánásokat
Előre élek
S jajgatok, hogy ti bíztok.

Kétkedő, magyar lélekkel soha egy pillanatig sem tudót szabadulni attól a gondolatától, hogy a háboru mindenképen katasztrófába fog sodorni bennünket. A sajtócenzura elől — mely énekét „kényszeressé, tompává” tette — az allegória és szimbólum leple mögé menekszik: írja hétről-hétre „Két kuruc beszélgel” címen a friss, az új magyar keserőségek, gyötrődések strófáit:

„Tegnap ott, máma itt győzelem-tort

ülnek”,
— Nem leszünk ott, pajtás, mikor
megbékülnek.

„Hallom pajtás, holnap nagy esatába
visznek”,
— „Minkel mégha győzünk, ugysis
kissimmiznek”.

De mindez nem hüvös profécia, mely — Jónás profétaként — inkább elpusztítva szeretné látni a „tízszertizezer lakosu” Ninive városát, csak hogy jövendölése pontosan beteljesedjék. Nem, a magyar költő riadva néz tragikus sorsunk elé s — az izig-vérig kálvinista — végző kétségbeesésében zokogva kiáltja: „Mária, Jézus!” — ti megcsináljátok: Egy csöppnyit lanyhujjon az átok Kicsi fajtámnak vérző csapatain”.

Nem, a magyar költő nem nézheti hüvös józansággal egy hősi faj vére-pazarlását, mikor a nótzó vén bakák ezreit látja a reménytelen, a céltalan küzdelemben fölvonulni, minden keserőségekkel tul a faji összetartozandóság fakad föl dalban, s könnyes büszkeséggel kiáltja:

De szép ilyen végzetes néppel
Ugyanaznak tudni magunkat.
(Nótázó vén bakák.)

Nem, nem a profécianak beteljesülését magától az Uról sürgető Jónás dolyfős lelke élt benne, hanem a magyar lantosnak fajtájáért vérző, vonagló szive. A szörnyü jóslások után, ellágyultan könnyekre fakad s vallja:

En seregem és én népem,
Szerettek én mindenképen.

Hogy ha szaladsz üzön s üzten,
Megrajonglak buta tűzben.

Fájsz, hogy így vagy, fáj, hogy
látlak,
A sors bus uszitottjának.

Fáj, hogy az én éles torkom
Ma hurokkal, hénán hordom.

s végzi minden sötét profécia után
azzal a kívánsággal:

Bár csalódna holtát leiten
En kétkedő, magyar lelkem.
(Kétkedő magyar lélek.)

Ime, hölgyeim és uraim, a magyar okalypszis: a világháboru alatt ezek a gondolatok foglalkoztatták Ady Endrét. Való igaz, hogy nem volt Tirtaeus — amint ezt akkoriban sürgen a szmére hányták — de hát, Istenem, lehetett-e Tirtaeuskodnia becsületes lélekkel annak, aki ha győzünk vagy legyőznek, egyaránt fajtája tragikumát látta a véres és vad tivornyában? Aztán meg ne felejtjük el, hogy 1848-ban az adta meg a szabadságharc nagyszerü epepeájának ouverturáját, hogy:

„Rabok legyünk vagy szabadok?”

Ami 1914-es, szörnyü és szerencsétlen háborunk kez.36 akordja pedig ez volt:

„Megállj, megállj, kutyá Szerbia!
Nem lesz tied Hercegovina...”

Ma már, ugyebár, retlenetes elgondolnunk: harcba mentünk azért, hogy Hercegovina ne a Szerbiáé legyen, hanem az — Ausztriáé. Mi azonban ezt csak ma látjuk így és ilyen tisztán. A költő — épen azért, mert költő, vates, tehát jós volt — látta, belátta már akkor. Irhatott-e ilyen lélekkel „harci dalokat”? Beállhatott-e a legsilányabb műfaj: az ugynevezett „háborus líra” művelői közé? Mint magyar és mint ember egyaránt szenvedett, s a frontoktól távol és beteg is a poklok gyötrelmeit érezte. Szabad volt-e, lehetett-e reménytelenül vérző fajtáját, a magyart még jobban neki uszitania az öngyilkos háborunak?

Égész költői pályafutásán — nem is mint vörös, hanem mint véres fonál húzódik végig fajiságának bélyege, jegye. A magyarsághoz való tartozása s e faj sorsán való aggodása nem a világháboru apokalyptikus idején vált csak ilyen preniánssá. Már 1907-ben írja:

Az én magyarságom
Mindennél keserübb,
Mindennél igazabb.

Az én magyarságom
Véres és fekete,
Véres és szomorú.

Az én magyarságom
Büszke felleg-orom,
Büszke, nagy sirató.

Az én magyarságom
— Nincs ilyen átkozott,
Nincs ilyen igazi.

(Az én magyarságom.)

Ez a vers az ő „véres és szomorú” magyarságról valóságos szimbólumos, tömör összefoglalása annak, amit az Ady Endre magyarságán értenünk kell. 1905-től számítva 13 év közel 1000 versének együttes oenvrejéből mindig ez a hang esendül ki: a fajtája sorsán való sikoltó kétségbeesés, eljövendő katasztrófák előre megérzése s a tehetetlenségnek az az iszonyu tudata, hogy nem bír rajta segíteni. Látta — hivatott és nagy politikusként jobban és tisztábban látta — már másfél évezeddal ezelőt, hogy Középeurópának Bécs, Berlin, Bagdadi koncepciója katasztrófa felé visz s látnia kellett, hogy ez a fenyegető katasztrófa legteljesebben s legérdemtelenebbül épen a magyarságra zudul reá.

Magát már akkor „keserü álcás sirály”-nak nevezi: sirálynak, mely a reáktörő itéletidőt előre megérzi. E végzetszerűen fenyegető vihar ellen, ugy érezte, a magyarságot csak a benne rejlő öserőnek teljes kifejtése, — ami a legtisztábban Széchenyi-gondolat! — másfelől a nemzeti kisebbségekkel való öszinte megbékülés mentheti meg — ha ugyan megmentheti. Ez adja politikai gondolkozása fundamentomául a demokráciát, melyet ma már — de, sajnos, csak egy vesztett háboru, két forradalom, megszállás, s országunk megcsontítása után! — minden magyar párt egyetlen lehető politikai iránynak hirdet programjában”

Dollárt LEIT és
más ide-
genpénzt
arany, ezüst
pénzt legdrágábban bevált
SIMON BANKIRODA,
Debreczen, Kossuth-utca 11.
Idegenkifizetések
legelősebb napl áron. Telefon 903.

A buza ára.

Irányzat változatlan, csupán kenyérmagvakban volt egy árnyalattal gyengébb. Élénkebb érdeklődés mutatkozott tengeri és zab iránt. Árfolyama 25—30 ponttal emelkedett.

Hivatalos árak: Buza tiszavideki 2650—80, egyéb 2640—70, rozs 1900—1925, takarmányárpa 1925—75, köles 1900—2000, zab 1875—925, tengeri 2225—50, repce 34—3500, korpa 1475—500.

A liszt és őrlmények piacán az irányzat kissé gyengébb, 0-ás liszt 40, főző 33, kenyér 27 és fél—28, egységes rozsliszt 24 és fél.

SPORT

Svéd torna-tanfolyam létesült városunkban, melyen résztvehet bárki, tekintet nélkül arra, hogy tagja-e valamely sportegyesületnek vagy sem. Különösen ajánlatos a tornaórákon való részvétel atlétizálni és futbalozni szándékozók részére, mint nélkülözhetetlen előtréning. A tanfolyam az idő előrehaladtát voltára tekintettel 10 óras, hetenként háromszor és pedig hétfőn, szerdán és pénteken délután fél 6 óráról fél 7 óráig. Tandíj felnőtteknek 10 korona, középiskolai hallgatóknak 5 korona óránként. Bővebb felvilágosítás Springer József könyvkereskedésében (a főposta mellett) nyerhető.

2638—1922. VI.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa a város szolgálatában álló és egyenruhával ellátandó egyének részére szükséges nyári vászonruha és lábbelik szállítására írásbeli zárt versenyárgyalást hirdet.

A szükséglet a következő:

53 hajdu, 10 tiszt legény, 23 hivataloszolga, 7 kocsis, 13 lovász, 37 erdőőr, 44 előjárósági alkalmazott, 49 tűzoltó, 3 világítási vállalat szolga, 27 köztisztviselési vállalat alkalmazott, összesen 226 fő, mely létszám azonban emelkedhetik, vagy kevesebb is lehet.

266 darab nyári vászon zubbony.

115 darab nyári vászon pantalló.

151 darab nyári vászon eszima-nadrág.

266 darab nyári vászon sapka.
266 darab nyakkravaló
115 pár nyári cipő.
151 pár eszima, vagy eszima-fejelés.

Ajánlatok a ruházatra és a lábbelikre külön-külön teendők.

Ajánlattevők kötelesek a pályázat tárgyát képező cikkek után és pedig a ruházattal 25,000 koronát, a lábbelikért szintén 25,000 koronát készpénzben vagy óvadék-képes értékpapírban 1922. évi március hó 23-án, délelőtt 10 óráig a város házipénztárába letenni s a letéti jegyet ajánlatukhoz csatolni.

A mintával ellátott írásbeli zárt ajánlatok 1922. évi március hó 23-án, délelőtt 10 óráig adandók be a polgármesteri hivatalhoz.

Az ajánlatok 1922. évi március hó 23-án, déli 12 órakor a városháza kistanácstermében nyilvánosan bontatnak fel, ahol ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az elkészítendő ruházat 1922. évi április hó 30-ig Debreczenben, a városházához szállítandó be és ott vétetnek át.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

A városi tanács fentartja azon jogát, hogy a beérkező ajánlatok között az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, vagy hogy azok mellőzésével a ruházat biztosítása iránt más uton intézkedjék.

Debreczen, 1922 március hó 3.

A városi tanács.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. SZATAI FERENC.

KIADJA:

Debreczen sz. kir. város és a Tiszántúli Ref. Egyházkerület Könyvnyomda-vállalata.

DOLLÁR

szokol, lel és mindenféle arany és ezüst pénz vételére és eladására

Tűzdel megbízások. Külföldi kifizetések. (Devizák)

RANKAI bankirodája,

Debreczen, Degenfeld-tér 6. sz. (Könyörplac.) Telefon 209. sz. és Piac-utca 67. szám (Frohner-szálloda.) (Telefon 407. sz.)

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetéseket díj hététköznapokon 10 szög 15 korona, minden további szög 1 kor. 50 Hír. Vasárnap 10 szög 20 korona, minden további szög 2 kor. Vastagabb betűből a szavak kétszeresen lesznek felazámitva. Vigetkéri hirdetés díj postabélyegekben is beküldhető. Hirdetéseket mindenkor déli 12 óráig kérjük feladni. Telefonszám: 4.

ÁLLÁST KERESŐK

valamint akiknek alkalmazottira van szükségük, oo

házvevők,

vagy akik ooooooooooooo

házukat el akarják adni,

sredményt csak úgy érnék el, ha megfigyelik az

„EGYETÉRTÉS”

hirdetési rovatát, mert ott mindent megtalálnak, amire szükségük van.

Levelezés Kereslet

„Hontalanok“ jelíre levél van. 848

Fiatal

leányt vagy asszonyt színház- és mozipart-nernek keres jó megjelenésű gavallér uriember. Jelíre: „Atlantisz“. Kiadóhivatal. — 855

Tanítónői

nyugdíjaim, berendezésem, megismerkednék ötvenéves intelligens uriemberrel. „Egyedül-álló“ jelírevel kiadóban. — 853

Ajánlat

Aranyérs

ezüstért budapesti legmagasabb napiárát fizetek, Kramer, Simonffy-u. 17. 398

Pállnkafőző üstök,

mosó- és cserüstök készen legelősebben Mándoki rézművesnél. Arany János-utca 13. Ócska vöröszet napi áron vesz. 575

Fesbe

adnám a Katz-telepen levő 1350 négyszögöl földemet. Burg Izsó, Szent-Anna-u. 5. 838

Széchenyi

gőz- és kádfürdő (volt Telegdi) a nagyállomással szemben, állandóan nyitva. 859

Kladó

8 magyar hold föld parcellázva is, — vagy dinnnyeföldnek is alkalmas. Szabó, Hatvan-u. 69. sz. 856

Egy üzlethelyiség

forgalmas helyen azonnal átadó. Cím a kiadóban. 863

Üzlethelyiséget

elcserélek egy szoba, konyha lakásért. Cegléd-utca 18. Értekezni háztulajdonosnál. 864

Az Egyetértés szerkesztőségének és kiadóhivatalának a telefonszáma 4.

Aranyat,

ezüstöt, briliánsat, zálogcédulát vesz legmagasabb napi áron Steiner Mihály, Hatvan-u. 2. sz. I. emelet. 348

Fűszerangró

segéd felvétetik Kupfer Ignác liszt- és fűszernagykereskedésében, Bádógos-utca. 846

Majorost,

ki már előbb is volt, felveszek Ondódra, kinek nagyobb gyermeke van malacot őrizni. — Csapókert, Apponyi-u. 20. 861

Képzett

kirakat-rendező

(volt önálló kereskedő) úri dívat, cipő v. díszműáru szakmában azonnali belépésre állást keres. Ajánlatokat „Kvalifikált 25“ jelíre a kiadóba kérek.

Gyermektelen

magános nőt, nem időset, házmesternének keresek. Értekezni délután 2 óráról Varga-u. 37. 852

Vidéki,

ki hetenkint vagy kéthetenként jön Debreczenbe, csinos szobát keres. Jelentse kiadóba. 847

Géprőlány

alkalmazást nyerhet dr. Hajnal ügyvédnél, d. u. 3—4 között Bikabérbáz. 860

Ócska

vasat, rezet és mindennemű fémeket legmagasabb ártért veszek. Kovácsoknak használható becserelek. Nagyobb tételeit elszállítok. ooo

Steiner, Eötvös-utca 110.

Tükörgyár,

Üvegcsiszoló

létesítésére pénz-társat keresek. Esetleg kellő díjazás mellett a tükörkészítés titkát elárulom. — Ajánlatokat „Tükörgyár“ jelíre kiadóba kérek. —

Borbélysegéd,

uri kiszolgáló, heti 400 korona fixsz fizetéssel, jó mellék keresettel, azonnal beléphet BODNÁR PÁL fodrászhoz NYIREGYHÁZA, Takarékpálota.

Cípészegéd

raktári munkára felvétetnek. Arany János-u. 18. Kovács. 860

Eladás

Egy

Singer varrógép eladó Darabos-u. 7. 266

15 hold

birto tanyával azonnal eladó, esetleg kiadó Sugar József, Monostor-pályi liget, Haláp szőlőben. 862

Föld

2 hold elsőrendű lucernás, gyümölcsös, veteményes és 17 soros vetőgép eladó. — Széchenyi út 20. 858

Eladó

310 négyszögöl parcellaföld az újvárosi ultrafrontal, a gyermekmenhely mellett, a Mester-utca végén. Szabó Hatvan-u. 69. sz. 857

Eladó

ajtók, ablak, ablak-tok zsalugáter, asztalok, állványok, ládák, deszkák, gépszijak és egy régi hegedű. Simonffy 26. 854

Csók-utca 3. sz.

ház eladó. Felvilágosítást ad Bleier, Vörösmarty 5. 868

Eladó

egy használt keresztfédes kocsi, íróasztalok és iratszékény. — Hunyadi-utca 24. 867

Eladó

ruhaszékények, tükör, plüss hokedlik jutányosan. Arany János 36. 865

Családi ház

öregség miatt sürgősen eladó és beköltözhető. Nagy gyümölcsös, szőlő és veteményes kert. — Alkalmi vétel. Csapó-kert, Kinizsi u. 98. 866

Hivatkozunk az Egyetértés hirdetéseire.